

AFSTØBNINGSSAMLINGEN – EN ATTRAKTION

I BYEN ?

STIG MISS Spørgsmålstegnet i overskriften til denne 4. afdeling af vores høring om Den Kgl. Afstøbningssamlings skæbne og fremtid burde rettelig være slettet.¹ For selvfølgelig er et museum, der ligger så enestående i det københavnske bybillede og med en så enestående samling en attraktion.

Mangfoldigheden i den lille målestok
København er ikke nogen storby målt med de alen, der karakteriserer de egentlige metropoler i Europa og slet ikke i forhold til Mellemamerikas, Nordamerikas, Østens eller Japans superbyer – befolkningsmæssigt set forstås. For hvor super de er, kan man jo være i tvivl om,

når man fornemmer, hvor begejstret mange er for den lille skala i København, for overskueligheden, og især når denne overskuelighed *samtidig* rummer en kulturel mangfoldighed af høj kvalitet og en mangfoldighed der stadig tillader at møde det uventede, det, der ikke ligner den herskende trend.

Trends møder man også i museumsdriften i alverdens museer – de store udstillinger, de store kataloger, helst noget med lidt impressionisme eller deromkring. Blockbusters, som amerikanerne kalder udstillingerne, hvor publikum helst skal stå i kø – længe, eller allerbedst: Bestille tid til at se udstillingen. Så er der noget ved at være museumsdirektør! Og bevares, de store megashows rummer altid ny viden, betagende iscenesættelser og vigtigst: Rigtig gode kunstværker. Men det må ikke blive det eneste mantra for prioriteringerne.

Mangfoldigheden, den kulturelle diversitet – også i museumslandskabet – er en utrolig vigtig dimension i en bys attraktioner. Og en kvalitet, der bør værnes om. Ikke mindst mangfoldigheden og bredden i oplevelserne – det, der går på tværs af masseturismen – er for en vigtig turistgruppe i dag – cityshopperne og citybreakerne – et dragende element. Og det var måske bl.a. det, der for nylig gjorde, at København i en international undersøgelse blev udråbt til én af de byer, man som moderne turist i dag absolut må besøge.

Den gode placering på havnefronten

Den Kongelige Afstøbnings-samlings placering på havnefronten er pragtfuld, og hvorfor skulle man ikke stræbe efter at bibeholde en samlingsmæssig attraktion netop der? Først for få år siden er man begyndt at reformulere betydningen af og mulighederne i at udnytte de oplevelsesmæssige kvaliteter, der er ved nærheden til vandet, lyset, udsigten i det vakuum, der opstod efter det oprindelige havnemiljø's hendøen. Og så er det ellers gået stærkt med kontorhuse på stribe ikke altid, ja måske nærmest sjældent med et så vellykket resultat, eksklusive boliger i nye huse og ældre bygninger og enkelte, men markante kulturinstitutioner – Diamanten og Operaen.

Skulle Vestindisk Pakhus, med Den Kongelige Afstøbnings-samlings de facto lukkede samlinger, nu ligge på denne storslåede adresse med et arkitektonisk potentiale som en skønhedsdronning men med en tilgængelighed som et udrejsekontor i det gamle Østtyskland? Skulle det gamle pakhus nu blot være en uforståelig, lukket oplevelsesbank med alle herlighederne let synlige for de undrende forbipasserende? Eller kunne man ligeså godt skære over og anvende huset til noget mere fornuftigt – læs indbringende – såsom ejerlejligheder, hotel eller københavn-domicil for et internationalt computerfirma?

Nej, selvfølgelig ikke. Den gode placering på havnefronten skal udnyttes. Vandbusser, Opera, biblioteks-diamant, svømme-bassin i havnen og afstøbnings-samling styrker og beriger alle det nye fokus på havnen som et attraktivt område af byen.

København som kulturby – København som skulpturby

København som kulturby var den betegnelse byen kunne smykke sig med i 1996 og en eftertragtet rolle at spille for en række europæiske byer på tur efter hinanden – København som *skulpturby* er en betegnelse byen kan bryste sig af til stadighed.

Da Thorvaldsen rejste til Rom i efteråret 1796 forlod han en by, der ikke rummede mange skulpturer. Rytterstatuerne på Amalienborg Slotsplads og Kgs. Nytorv var sammen med Frihedsstøtten de store undtagelser. Da Thorvaldsens værker, som afstøbninger af de værker der blev bestilt af købere over hele Europa, begyndte at blive sendt hjem til Danmark med kongelige skibe fra midten af 1820'erne, for at blive udstillet på salonerne på Charlottenborg, må de have vakt stor opsigt og bidraget enormt til oplevelsen af skulptur i Kongens København.

Thorvaldsen var sendt til Rom som Kunstakademiets stipendiat for at lære at hugge i marmor og for yderligere at få kendskab til

verdenskunsten. Hjemme igen efter tre år skulle han vel bidrage skulpturelt til iscenesættelsen af den enevældige fyrste – det var et væsentligt motiv for den statslige kunstneruddannelse. Men han kom ikke hjem – lige med det samme. Og statens midler kunne synes spildt. Men de hjemsendte skulpturer som fortro for Thorvaldsens egen hjemkomst i 1838 betalte så rigeligt af på gælden ligesom København, da alle Thorvaldsens originalmodeller var hjemkommet og installeret i det nye Thorvaldsens Museum fra september 1848, havde fået en attraktion af de helt store.

Carl Jacobsen tog arven og mæcenatet op fra Thorvaldsen og etablerede dels Legatet Albertina, der skulle give skulpturer til placering i det offentlige rum i København, dels Ny

Carlsberg Glyptotek med de fantastiske samlinger af antik og nyere skulptur og dels havde han en brændende interesse for Afstøbnings-samlingen og gjorde heftige indkøb hertil.

Den beskedne skulpturby Thorvaldsen havde forladt i slutningen af 1700-tallet, men som også rummede Akademiets afstøbnings-samling tilvejebragt ikke mindst ved Abildgaards og Wiedewelts indsats til brug for kunstnernes studier, var kort efter 1900 blevet til et skulptur-mekka. Og samlingerne er her endnu – hvis de altså ikke lige lukker. Betydningen af den skulpturelle rigdom i København er det som om, vi først nu kort efter årtusindskiftet er ved at genopdage. En lukning af Den Kongelige Afstøbnings-samling ville være decideret *bad timing*.

Noter

¹ Artiklen er forfatterens indlæg ved høringen 6.2.2003.